

N:o 18.

Ank. till Riksd. kansli den 7 mars 1892, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändringar i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Till lagutskottets handläggning har Andra Kammaren hänvisat tre särskilda inom nämnda kammare väckta motioner om ändringar i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Dessa motioner, rörande hvilka utskottet nu går att i ett sammanhang afgifva utlåtande, hafva afgifvits, af herr *A. V. Ljungman*, n:o 4, af herr *J. Eliasson*, n:o 23, samt af herrar *Ollas A. Ericsson* och *D. Persson*, n:o 144.

I sin ofvan omförmälda motion har herr *Ljungman* förnyat sin vid sistlidne riksdag gjorda framställning att landstingens ordförande må utses allenast bland tingens ordinarie ledamöter; och har motionären under erinran om frågans behandling vid nämnda riksdag sålunda ånyo hemställt, »det Riksdagen måtte för sin del besluta, att första punkten i 25 § af Kongl. Maj:ts nådiga förordning om landsting den 21 mars 1862 skall erhålla följande lydelse:

Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland tingets ordinarie ledamöter* en ordförande, hvilkens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.»

Motionärens framställning vid sistlidne riksdag blef af utskottet i dess utlåtande n:o 13 tillstyrkt och af Andra Kammaren utan diskussion bifallen. Första Kammaren deremot afslog utan diskussion och omröstning utskottets hemställan.

Såsom utskottet i sitt ofvan berörda utlåtande erinrat, hade ifrågasvarande lagrum enligt det förslag till förordning om landsting, som den 31 oktober 1859 afgafs af komiterade för utarbetande af så väl dylik förordning som förordning om kommunalstyrelse i stad och å landet, m. m., den af motionären nu föreslagna lydelse och erhöll sin nuvarande affattning i öfverensstämmelse med hvad en af reservanterna i nämnda komité föreslagit. I motiven till berörda förslag anföra komiterade, bland annat, hurusom, derest ändamålet med landstingets inrättande endast vore att af detsamma bilda en rådgifvande församling, hvilken länets höfding egde sammankalla för att rådpläga om medlen att befördra länets ekonomiska väl, det skulle vara naturligt, att ordförandeplatsen blefve honom tillerkänd. Men då nu landstinget vore en inom lagbestämda gränser beslutande församling, hvars beslut länets höfding i denna sin egenskap i flera fall egde att pröfva och godkänna, kunde han mången gång komma i en falsk ställning, då han, efter att i sin egenskap af landstingets ordförande hafva funnit sina der försvarade meningar och förslag rörande länets angelägenheter underkända af tingets pluralitet, skulle i sin egenskap af landshöfding se sig föranlåten att vägra fastställelse af tingets beslut, äfven om goda skäl för en sådan åtgärd kunde finnas. Missförstånd och misstydingar kunde härigenom lätt framkallas; och härtill komme vidare, att det vore stridande mot andan i vår lagstiftning, att samma ärende i två instanser handlades och pröfvades af samma person.

Utskottet delar fortfarande denna komiterades uppfattning och vidhåller tillika sin tillförene uttalade åsigt, att ett läns höfding, i denna sin egenskap närvarande och uppträdande i landstinget, kan på ett långt mera verksamt sätt ingripa i dess förhandlingar och främja förslag, dem han finner gagneliga för länet, än derest han är satt att från ordförandeplatsen, med den mera passiva ställning, detta medför, leda tingets förhandlingar.

Slutligen håller utskottet, likasom utskottet vid sistlidne riksdag, före att, då landstingens nuvarande sammansättning torde erbjuda full trygghet för lämpligheten af ett val inom deras egen krets och

förslaget derjemte till en viss grad innebär ett förverkligande af den princip af kommunal sjelfstyrelse, hvarå jemväl landstingsförordningen hvilar, tiden kan anses vara inne för en förändring i den af motionären angifna riktning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,

- 1) att Riksdagen, med bifall till herr *Ljungmans* motion, ville för sin del antaga följande

Förordning

angående ändrad lydelse af 25 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Häri genom förordnas, att 25 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862 skall hafva följande lydelse:

§ 25. Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting *bland tingets ordinarie ledamöter* en ordförande, hvilken befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.

Konungens befallningshafvande gifver i länskungörelserna tillkänna, hvilken blifvit till ordförande förordnad.

Rörande val af landstingsman för *stad* föreskrifves i 3 § af förordningen om landsting den 21 mars 1862, att valet verkställles efter de för val till kommunalbefattningar derstädes gällande föreskrifter. Jemlikt bestämmelserna i förordningen om kommunalstyrelse i stad utöfvas valrätten antingen af stadens samtliga röstberättigade invånare å allmän rådstuga eller ock, der sådane finnas, af stadsfullmäktige. Desse åter utses, der valen ske samfäldt för hela staden, å allmän rådstuga eller ock, der staden är indelad i valkretsar, enligt förut uppgjord, vederbörligen fastställd ordning (27 § i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862).

Beträffande val af landstingsmän för *landet* bestämmer vidare ofvan anförda 3 § i förordningen om landsting att — med iakttagande likväl af föreskriften i kongl. brefvet den 3 mars 1884 — härads eller tingslag, som innefattar flera än en kommun, väljer genom dertill i kom-

munalstämma utsedda *valmän* det på häradet eller tingslaget belöpande antal landstingsmän, hvaremot härad eller tingslag, som innefattar endast en kommun, omedelbart, enligt hvad för val i kommunalstämma är stadgadt, väljer sina landstingsmän. I sammanhang härmed innehåller 5 § af ifrågavarande förordning den föreskrift, att de i nyss åberopade paragraf omnämnde valmän jemte ett lika antal suppleanter utses bland dem, som i kommunalstämma rösträtt ega, efter der gällande allmän röstgrund. Slutligen stadgas i 9 § af samma förordning arten af den röstpluralitet, som vid *medelbara* landstingsmannaval erfordras för att någon skall förklaras vald, och följer af sistberörda föreskrift att, der dylikt val sker *omedelbart*, *enkel* röstpluralitet i hvarje fall bestämmer valets utgång.

I sin ofvan nämnda motion anför nu herr *Eliasson*, att det kan sättas i fråga, huruvida, der landstingsmän väljas af *stadsfullmäktige*, sådant val skall anses såsom medelbart eller omedelbart. Enligt motionärens förmenande vore ett dylikt val nära nog lika medelbart som det, hvilket verkställdes af landsbygdens valmän. I förevarande hänseende hade emellertid olika meningar yppats. Så hade skett vid granskning af fullmagterna vid Upsala läns senaste landsting. Besvär hade nemligen anförts emot det i Enköping, enligt bestämmelsen i 9 §, försiggångna landstingsmannaval, och Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i länet utslag, hvarigenom nämnda valsätt underkändes, grundade sig på 3 §:ns föreskrifter. Valen af landstingsmän för Upsala stad hade dock alltid skett med tillämpning af det i 9 § stadgade förfaringssätt, hvilket städse vunnit landstingets godkännande. En tidsödande diskussion egde rum, hvarefter vid votering, under hvilken 2 af landstingsmännen afhöllo sig från att utöfva rösträtt, med 18 röster mot 16, behörigheten för den landstingsman, som för förstnämnda stad blifvit vald med *enkel* röstpluralitet, godkändes.

Hvilken mening nu än vore den rätta, syntes ett förtydligande af 3 och 9 §§:s i förevarande hänseende oklara bestämmelser vara af behofvet påkalladt, helst något prejudikat från Kongl. Maj:t i fråga om den rätta tolkningen icke kunde erhållas, då enligt ifrågavarande förordning klagan icke finge föras öfver Kongl. Maj:ts befallningshafvandes utslag på besvär i anledning af landstingsmannaval.

Motionären föreslår därför,

»det Riksdagen beslutar:
att 3 och 9 §§ af Kongl. förordningen om landsting den 21 mars 1862 må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 3 mom. 4.

Att valet i stad verkställes af stadsfullmäktige, der sådane finnas, i annat fall efter de för val till kommunalbefattningar derstädes gällande föreskrifter;

§ 9.

Då landstingsmän af stadsfullmäktige eller valmän utses, eger hvarje deltagande en röst, och skall etc.»

Enligt utskottets förmenande bör affattningen af de bestämmelser, som i förordningen om landsting meddelas rörande landstingsmannaval i stad, icke skäligen föranleda något tvifvel om den rätta innebörden af dessa bestämmelser. Af en jämförelse emellan 3 och 5 §§ af nämnda förordning synes nemligen med all nödig tydlighet framgå, att förordningen icke betraktar stadsfullmäktige såsom i förevarande hänseende likstälde med de landskommunernas valmän, hvarom sistnämnda paragraf handlar, utan såsom en valkorporation, den der lika omedelbart som den allmänna rådstugan, om ock efter annan röstgrund, väljer stadens medlemmar i landstinget. En annan åsigt skulle icke heller rätt väl stämma öfverens med stadsfullmäktiginstitutionens karakter, sådan denna blifvit i gällande förordning om kommunalstyrelse i stad bestämd. Att denna utskottets uppfattning öfverensstämmer med den åsigt, som härutinnan gjorde sig gällande vid författningens tillkomst, framgår äfven af förhandlingarne vid Riksdagens granskning af det förslag till förordning om landsting, som 1859 afgafs af den dertill förordnade komité. (Se allmänna besvär- och ekonomikutskottets utlåtande n:o 161 sid. 9.) Då vid nu angifna förhållanden någon lagstiftningsåtgärd i motionens syfte icke lärers tarivas, föranlåtes utskottet hemställa,

2) att herr *Eliassons* motion icke må af Riksdagen bifallas.

Efter erinran om de olika sätt, hvarpå för närvarande — enligt de lagrum, för hvilka utskottet här ofvan redogjort — landstingens ledamöter utses, anföra herrarna *Ollas A. Ericsson* och *D. Persson* i sin ofvan berörda motion, hurusom af ifrågavarande bestämmelser vore en följd, att det medelbara valsättet så godt som uteslutande användes vid val af landstingsmän. De kommuner, som bildade eget härad, vore mycket fåtaliga och låge till största delen i Norrbottens län, som sålunda vore det af rikets län, der omedelbara landstingsval talrikast förekomme.

Härefter fortsätta motionärerne:

»Vid de medelbara valen å landet utse kommuner med högst 1,000 invånare en elektor, med 1,001—3,000 invånare två, hvarefter ytterligare en elektor väljes för hvarje nytt fullt eller börjadt tal af tretusen. Bland andra mindre goda följder häraf är den icke minst vigtiga, att de slutliga valen utföras af ett kotteri af elektorer, som i de flesta fall är så fåtaligt, att det i fullt halfva antalet af Sveriges härad, eller vid pass ett hundra sextio, icke uppgår till mer än allra högst tio personer. Hvilket vidsträckt spelrum inom en så trång krets af valmän skall finnas för personliga bearbetningar och sidoinflytelser äfvensom för de mest privata intressen, det ligger i öppen dag. En annan följd är, att en stor kommun inom ett härad genom sina elektorer kan ensam eller så godt som ensam beherska hela valet. Om, såsom stundom händer, ett härad består af en stor kommun med fyra eller fem elektorer och ett par småkommuner med en eller två elektorer hvar, så äro de senare helt och hållet magtlösa vid landstingsvalet; och det händer icke sällan, att de helt och hållet underlåta att deri deltaga. En tredje följd är, att det öfvervalde, som den kommunala röstgrunden tillägger de högst beskattade, ytterligare och alldeles onödigtvis skärpes genom det medelbara valsättets tillämpning. Inom ett allt för stort antal kommuner inom vårt fädernesland ega som bekant en eller ett par röstegande mer än hälften af sin kommuns hela röstetal. Då nu i ena fallet ett dylikt förhållande eger rum i en stor kommun inom ett härad, och i andra fallet enahanda förhållande råder i två eller flere mindre kommuner i ett annat härad, samt de stora rösterna der enväldigt afgöra öfver elektorsvalens utgång, kan det lätteligen inträffa, att en, två, eller tre personer med obegränsad magt bestämman öfver ett helt härads val af landstingsmän. Ett sådant ytterligare kringskärande af de smärre rösternas redan dessförutan mer än tillräckligt begränsade inflytande kan icke vara med någon grad af rättvisa och billighet förenligt.

I städerna ställer sig visserligen förhållandet något bättre. Der ske valen mest genom stadsfullmäktige, som ju måste förutsättas väl känna till kommunens behof och dessutom på långt när icke äro så fåtaliga som häradenas små elektorskotterier. Men då vi anse att de förut skildrade olägenheterna med nödvändighet påkalla det omedelbara valsättets införande vid val af landstingsmän på landet, finna vi häri intet skäl att dervid göra undantag för städerna, hvilkas invånare med sin ofta mera vakna allmänanda väl skulle företrädesvis göra ett godt bruk af rätten att omedelbart få välja landstingsmän.

Faran af röstsplittning vid medelbara val af landstingsmän på landsbygden är redan förebyggd genom stadgandet i § 9 landstingsförordningen, att der absolut majoritet eller mer än halfva röstetalet icke uppnåtts, skall nytt val ega rum mellan dem, som första gången fått de flesta rösterna, till dubbelt så stort antal, som återstår att välja. Det gäller då blott att äfven vid omedelbara val tillämpa denna föreskrift; och då dessa val, liksom nu i härad med blott en kommun, böra å kommunalstämma förrättas, med anslutning i öfrigt till hvad som är stadgadt om val af riksdagsmän till Andra Kammaren, synes intet vidare återstå, än att valförrättande domhufvanden, till hvilken stämprotokoll öfver första omröstningen blifvit insända, åläggas att ofördröjligen utlysa ny och extra kommunalstämma för den andra omröstningens förrättande. Någon ny och vidlyftigare valapparat behöfver alldeles icke sättas i gång, utan torde en enkel hänvisning till de föreskrifter, som gälla för val till Andra Kammaren, vara fullt tillräcklig.

Vid sistnämnda val är det öfverlåtet åt valmännen att sjelfve besluta, om de önska välja medelbart eller omedelbart. Ett dylikt vilkorligt användande af båda valsätten skulle väl äfven här kunna sättas i fråga. Men i sjelfva verket har det medelbara valsättets bibehållande under någon form så mycket mindre skäl för sig, som detta valsätt vid riksdagsmannaval redan är öfvergifvet af samtliga stadskretsar och fulla trefjerdedelar af landsbygdens valkretsar och sålunda kan anses stadt i fullständigt utdöende. Dertill kommer ock, att om valmännen skulle genom omröstning afgöra mellan båda valsätten, utsigten vore mycket svagare att genomdrifva det omedelbara valsättet än vid riksdagsmannaval, der hvarje röstande eger en röst. Här vore nemligen att befara, att de stora rösterna, som såge detta valsätt i någon om än ringa mån hota deras välde med inskränkning, allestädes och som en man skulle förena sig deremot.

Så mycket större vikt ligger på ett mera utbreddt intresse för och allmännare deltagande i valen till landstingsmän, som desse bland annat

äfvén utgöra valnämnder till utseende af ledamöter i Riksdagens Första Kammare. Det stämmer illa öfverens med grundlagens anda och mening, att dessa val, som i sista hand bestämma öfver bildandet af folkrepresentationens ena hälft, skola omfattas med så ringa intresse eller, rättare sagdt, med så allmän likgiltighet, som nu är fallet. Derigenom blifver ofta utgången af dessa så högst viktiga val öfverlemnad åt slumpen, hvilket icke kan vara till nytta, vare sig för det mindre eller det större samhället. Att en förändring i denna anda indirekt skulle utöfva återverkan, om än i ringa mån, på grundlagens föreskrifter om Första Kammarens bildande, kan för visso icke anses såsom ett skäl mot densamma, om den i och för sig är nyttig. Att landstingsselektorernas mellanled vid valen till Första Kammaren skulle bortfalla, det minskar på intet sätt utsigten för goda och samhällsbevarande val till denna kammare och är för öfrigt endast ett motstycke till hvad som redan nu sker inom Andra Kammaren, der valsättet genom elektor af sig sjelf är på väg att försvinna. Så länge grundlagen ingenting stadgar om sättet för landstingsval, kan det icke anses strida mot god ordning att förändra detta valsätt utan ändring i grundlagen.

I det anförande till statsrådsprotokollet, som innehåller motiveringen till nu gällande riksdagsordning, har dess författare synnerligen värtaligt och bevisande framställt det omedelbara valsättets företräden framför det medelbara. Det senare anser han på mycket goda skäl endast böra komma i fråga, der stora afstånd försvåra omedelbara val. Detta i fråga om val af riksdagsmän. Klart är emellertid, att de skäl, som tala för det omedelbara valsättets användning vid riksdagsmannaval, ega ännu större giltighet i fråga om landstingsmannaval. Valkretsarne äro der mindre, personalkänningen följaktligen större och allmännare utbredd, samt intresset för valen mera lifligt och omedelbart berörande hvarje valman. Skälen för det omedelbara valsättets användande äro således här nästan mera talande än vid riksdagsmannaval.»

På grund af hvad motionärerne sålunda anført, hemställa de: »att Riksdagen ville för sin del besluta, det nedanstående delar af Kongl. förordningen om landsting af den 21 mars 1862 måtte erhålla ungefärligen följande ändrade lydelse:

3 §.

Landstingsmännen väljas — — — — —
 — — — — — sålunda:

att hvarje stad — — — — —
 — — — öfverskjutande folkmängd;
 att hvarje härad — — — — —
 — — — öfverskjutande folkmängd;
 att valet i stad verkställles å allmän rådstuga enligt der gällande allmän röstgrund;

att valet å landet verkställles omedelbart enligt hvad för val i kommunalstämma är stadgadt. Inom härad eller tingslag, som innefattar flere än en kommun, skola för rösternas sammanräknande och fullmagts utfärdande åt den eller dem, som de flesta rösterna erhållit, valprotokollen till domhafvanden insändas, och gälle för öfrigt i tillämpliga delar hvad om val till Andra Kammaren stadgadt är.

4 §.

Höra delar — — — — —
 — — — belägna tingslag (lika med sista punkten i nu gällande 3 §).

5 §.

Antalet landstingsmän — — — — —
 — — — understiga tjugo.
 Derest — — — — —
 — — — till minst tjugo (lika med nu gällande 4 §).

6 §.

Häradsrättens ordförande är valförrättare.
 Valen skola så väl i stad som på landsbygden före juni månads utgång vara verkställda.

9 §.

Val af landstingsmän skall med slutna sedlar verkställas. Hvarje valsedel — — — — —
 — — — afgör lotten.

För den andra omröstningens hållande inom härad eller tingslag, som innefattar flere än en kommun, förordne domhafvanden ofördröjligen utlysande af extra kommunalstämma, och tillställe kommunalstämмоordförandena förteckning öfver de personer, som under omröstning skola komma.

10 §.

Sedan alla — — — — — antal suppleanter; och äro den eller de valde, som i första omröstningen erhållit de flesta rösterna.

För valbarhet — — — — —
— — — till landstingsman.»

Härjemte hafva motionärerne, för den händelse den sålunda förordade valapparaten skulle anses vara för tung, alternativt föreslagit att med uteslutande af den vid 9 § föreslagna andra omröstningen sistnämnda paragraf måtte gifvas följande lydelse:

»Val af landstingsmän skall med slutna sedlar verkställas. Hvarje valsedel bör innehålla lika många namn, som antalet af de landstingsmän, hvilka skola från valdistriktet utses; och äro de valde, som de flesta rösterna erhållit. Emellan lika röstetal afgör lotten.»

Den rubbning af de bestående formerna för landstingens bildande, som motionärerne förordat, synes utskottet ingalunda önskvärd. Utan att ingå i någon jemförande pröfning i allmänhet af, å ena sidan, det omedelbara och, å den andra, det medelbara valsättets fördelar eller olägenheter, vill utskottet likväl till en början anmärka, att motionärernes framställning af det omedelbara valsättets företräde förefaller icke så litet öfverdrifven.

Hvad angår förslaget att åt allmän rådstuga öfverlemna valet af landstingsmän för stad, der stadsfullmäktige finnas, förelåg ett dylikt förslag till behandling vid 1885 års riksdag. Detta förslag afstyrktes emellertid af lagutskottet vid nämnda riksdag och förkastades utan omröstning af båda kamrarne.

Likasom då kan utskottet icke heller nu finna, hvarför, då åt stadsfullmäktige i öfrigt är uppdragen kommunens beslutanderätt, äfven hvad en mängd olika val angår, just valen af landstingsmän skulle vara härifrån undantagna. Likaledes anser utskottet fortfarande det

icke lida något tvifvel, att en mindre, härför icke särskildt tillsatt korporation, såsom stadsfullmäktige, med större omsigt kan förfara vid ifrågavarande val än en stor, för ändamålet från olika håll sammankommen valkorporation och att följaktligen sjelfva valsättet erbjuder en icke oviktig garanti för goda val.

Det omedelbara valsättets allmänna tillämpande på landet lär enligt utskottets förmenande icke heller kunna antagas medföra större garantier för ett, såvidt möjligt, allsidigt tillgodoseende af de olika kommunernas intressen. I allmänhet skulle nemligen hvarje kommuns väljare hålla på kandidaten från *sin* kommun: kommunerna skulle komma att stå emot hvarandra och stor röstsplittring uppstå. De omval, som enligt förslaget deraf blefve en följd inom de särskilda kommunerna, skulle vidare, invecklade som de blefve, försvåra valets afslutande samt antagligen icke obetydligt öka det antal fall, i hvilka landstingsmannaval öfverklagas.

Utskottet kan vidare icke dela motionärernes uppfattning, att inom en trängre krets af valmän i regel skulle finnas ett vidsträcktare spelrum för personliga bearbetningar och sidoinflytelser än inom en större krets af väljare. Tvärt om håller utskottet före, att då de personer, hvilka hedras med uppdraget att utse landstingsmän, i allmänhet äro bepröfvade män, som åtnjuta kommunens förtroende, denna omständighet bör tillförsäkra valförhandlingarne ett större mått af sjelfständighet och sans än som kan förutsättas, derest samtliga röstberättigade medlemmar inom en kommun uppträda såsom väljare. Slutligen vågar utskottet betvifla, att någon allmänna önskan om det omedelbara valsättets införande för närvarande skulle råda i vårt land. Då förslaget sålunda icke synes utskottet egnadt att i vidare mån utveckla den karakter af en verklig länsrepresentation, som bör känneteckna landstingsinstitutionen och som nämnda institution på grundvalen af den bestående ordningen jemväl lyckats att i väsentlig grad tillvinna sig, föranlåtes utskottet hemställa,

3) att herrar *Ollas A. Ericssons* och *D. Perssons* motioner icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 mars 1892.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservation:

mot utskottets hemställan under n:o 1: af herrar *Bergström*, *Fröberg*, greve *Klingspor*, *Pehrsson* och *Benedicks*, hvilka ansett att utskottet bort afstyrka bifall till motionen, samt af herr *Lilienberg* mot vissa delar af motiveringen till utskottets hemställan under n:o 3.

Härjemte hafva herrar *L. O. Larsson* och *Claëson* begärt få anecknad, att de icke deltagit i utskottets behandling af ofvan omförmälda motioner.

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 7 mars 1892, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion angående framläggande af förslag till lagbestämmelser i syfte att förfalskning af lånehandlingar måtte förekommas.

I en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 95, erinrar herr *Nils Hanson* i Berga, med hvilken två af kammarens ledamöter förklarar sig instämma, huru som, då erfarenheten visade, att vårt lands inbyggares fri- och rättigheter icke kunde bevaras eller med nödig trygghet utöfvas annorledes än under skyddet af en efter omständigheternas kraf lämpad lagstiftning, denna borde så långt möjligt vore kunna motverka bedrägerier och orättrådigheter under alla former. Till dylika bedrägerier vore att räkna de många namnförfalskningar, som skedde för att företrädesvis af bankinrättningar tillnarra sig penningelån mot falska namnsäkerheter, då en lånesökandes soliditet vore tvifvelaktig och svårighet sålunda mötte för att på godvillig väg erhålla lån. Att dylika företeelser i de fall, der de komme i dagen,